

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Refleksje o wychowaniu

Author: Danuta Dramska

Citation style: Dramska Danuta. (2010). Refleksje o wychowaniu.
W: E. Syrek (red.), "Czas społeczny akademickiego uczestnictwa w rozwoju i doskonaleniu civil society : księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Andrzejowi Radziewiczowi-Winnickiemu w 65. rocznicę urodzin" (S. 767-768). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Danuta Dramska

Refleksje o wychowaniu

Janina Doroszevska w cyklu *Materiały wychowawcze* pisze: „Wychowawstwo niewątpliwie jest sztuką”¹. Słowa te chciałabym przenieść na grunt twórczości wychowawczej prof. zw. dr. hab. Andrzeja Radziewicza-Winnickiego.

Wychowawca — według Doroszevskiej — tworzy dzieło sztuki: osobowość wychowanka, i tak jak artyści mają swoje ogólne prawa estetyczne, którym muszą się podporządkować, tak samo i wychowawców obowiązują zasady specyficznej estetyki — stworzyć osobowość wychowanka, która byłaby dostosowana do służby wartościom ulepszającym świat. Jedni z nas będą to ulepszenie rozumieli tak, inni inaczej. Poszczególne realizacje ogólnej zasady twórczości wychowawczej musimy dostosować każdorazowo do danego nam tworzywa: indywidualności tego oto wychowanka.

Możemy zadać sobie pytanie: Czy Profesor Mistrz w swoim zawodzie tworzy dzieło sztuki — osobowość swoich uczniów, którzy mogliby w przyszłości służyć wartościom ulepszającym świat? Czy Profesor Wychowawca potrafi zasady twórczości wychowawczej dostosowywać do indywidualności osób pracujących pod jego kierunkiem? Na pytania te można szukać odpowiedzi w inspiracyjnej działalności Profesora Andrzeja Radziewicza-Winnickiego. Umiejętność wzbudzania u współpracowników — jego uczniów — zainteresowań naukowych, kształtowania postawy pedagogicznej, pomocy w dążeniu przez nich do osiągnięcia wysokich umiejętności naukowych i zawodowych oraz uzyskania pełni możliwości twórczych i naukowych to jedynie nieliczne cechy Profesora jako człowieka, pedagoga, pracownika naukowego i kierownika katedry.

¹ J. Doroszevska: *Materiały wychowawcze. (Z pracy w zakładach specjalnych)*. „Szkola Specjalna” [Warszawa] 1947/48, nr 1—4, s. 64—65.

Podobnie jak Doroszevska, mówi o wychowywaniu i kształtowaniu osobowości wychowanka. W przypadku Profesora Andrzeja Radziewicza-Winnickiego można mówić o wychowywaniu i kształtowaniu osobowości nas — Jego uczniów i współpracowników.

Artyści plastycy, muzycy, znając koncepcję twórczą, dobierają do niej tworzywo, uwzględniając jego niezmiennie właściwości. Wychowawca mistrz nie zna tworzywa nigdy z całą pewnością, nigdy do głębi i wciąż, z chwili na chwilę, musi dostrzegać jego zmianę. I jest jeszcze jedna trudność, której nie znają tamci twórcy: tworzywo powierzone wychowawcy nie może być urabiane inaczej, jak tylko w ten sposób, że jest pobudzone do tworzenia się samemu i że tak organizujemy otoczenie, by wpływało odpowiednio do naszej koncepcji. To jest zasadnicze spektrum pracy wychowawczej: twórczość taka jest twórczością reżyserską. Wiedza o ogólnych celach i prawach tworzenia, o właściwościach różnych tworzyw i możliwych metodach ich przekształcania, podporządkowania ich twórczym koncepcjom, ta wiedza jest ważna dla wszelkiego rodzaju artysty jako wysublimowanie, wyostrenie, wzbogacenie jego intuicji twórczej. Właśnie intuicja, nie wiedza, jest decydującym czynnikiem w akcie twórczym — intuicja, będąca instynktowną potrzebą tworzenia dzieła, tego jedyne, niepowtarzalne. Nie sposób więc nauczyć dobrze wychowywać, tak jak niepodobna nauczyć tworzyć prawdziwe dzieła sztuki, jeśli twórca nie ma instynktu artysty, który tworzy zawsze na nowo, zawsze inaczej, mając wciąż zmienione warunki twórcze.

Cóż więcej jeden wychowawca może zrobić dla drugiego, jak otworzyć przed nim drzwi swojego warsztatu i pokazać elementy swej techniki wychowawczej. Niech podopieczny, mając takiego mistrza, odnajdzie w sobie samym swoją własną twórczość.

Słowa J. Doroszewskiej skierowane są do wychowawców, a niewątpliwie Profesor Andrzej Radziewicz-Winnicki jest naszym Wychowawcą Mistrzem, który prowadzi nas, pracowników Katedry, uczniów, podopiecznych poprzez zawilości do służby wartościom ulepszającym świat.